

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 9Ps/20/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718202486
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Majcher
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2019:5718202486.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin v konaní pred sudcom Mgr. Petrom Majcherom v právnej veci: O. K., V. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. Č.. XX, zastúpená procesným opatrovníkom: I. K., V. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. Č.. XX, o návrhu O. K., V. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. Č.. XX, za účasti okresnej prokurátorky v R., v konaní o spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

Obmedzuje spôsobilosť na právne úkony O. K., V.. XX.X.XXXX, trvale bytom B. Č.. XX.

Rozsah obmedzenia spôsobilosti na právne úkony súd vymedzuje nasledovne:

O. K., V.. XX.X.XXXX nie je spôsobilá na:

- nakladanie s finančnými prostriedkami,
- právne úkony majetkovoprávnej povahy,
- uzatváranie kúpnych zmlúv, spotrebiteľských zmlúv, zmlúv o pôžičke, darovacích zmlúv alebo akýchkoľvek iných zmlúv majetkovoprávnej povahy,
- nakladanie s vlastným majetkom,
- rozhodovanie o poskytovaní zdravotnej starostlivosti,
- rozhodovanie o poskytovaní sociálnych služieb alebo pomoci,
- doručovanie alebo preberanie písomností,
- na právne úkony vo vzťahu k orgánom verejnej správy a verejnej moci.

Za opatrovníka ustanovuje O. K., V.. X.X.XXXX, trvale bytom B. Č.. XX.

Opatrovník ako zákonný zástupca osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená je oprávnený a povinný zastupovať O. K., V.. XX.X.XXXX pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilá, spravovať jej majetok v bežných veciach. Vo všetkých ostatných veciach je potrebné schválenie súdu.

Opatrovník je povinný riadne a v najlepšom záujme O. K., V.. XX.X.XXXX vykonávať svoje povinnosti a dbať na pokyny súdu.

Opatrovník je povinný každoročne predložiť súdu vyúčtovanie o správe majetku a o zdravotnom stave O. K., V.. XX.X.XXXX vždy do 30.06. a 31.12. príslušného kalendárneho roka a po skončení funkcie opatrovníka je povinný predložiť záverečný účet zo správy jej majetku.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Náhradu trov konania štátu nepriznáva.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka svojím návrhom, ktorý bol podaný na Okresný súd Martin dňa 12.07.2018 žiadala obmedziť spôsobilosť na právne úkony svojej dcéry O. K., V.. XX.XX.XXXX.

Svoj návrh odôvodnil skutočnosťou, že je jej matkou. O. K., V.. XX.XX.XXXX je podľa ostatne vydaného Lekárskeho posudku Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. z 30.10.2015 osobou trpiacou detskou mozgovou obrnou - kvadruspastickou formou, ťažkou mentálnou retardáciou, Dandy - Walkerovým syndrómom, inkontinenciou moču a stolice. V dôsledku týchto ochorení a postihnutí je imobilná a neschopná komunikácie. V uvedenom lekárskom posudku je následne konštatovaná miera funkčnej poruchy podľa prílohy č. 3 zák. č. 447/2008 Z. z. v miere 80%. Aj podľa ostatnej lekárskej správy z 01.06.2018 (v súlade s konštatovaním s vyššie uvedeným lekárskeým posudkom), ktorú vystavila ošetrujúca lekárka C. V. R. E. V. D., vyplývajú už uvedené zdravotné postihnutia O. K., V.. XX.XX.XXXX. Ošetrujúca lekárka v predmetnej lekárskej správe v jej záverečnej časti konštatuje, že tento stav je nemenný a nepredpokladá sa zlepšenie. Konštatuje, že pacientka trpí trvalou duševnou poruchou, poruchou mentálneho vývinu, rečového vývinu a motorického vývinu a nie je predpoklad zlepšenia stavu. Na záver ošetrujúca lekárka konštatuje, že vzhľadom k mentálnej retardácii, poruche orientácie v čase a priestore a vlastnou osobou, s ohľadom k poruche vývoja reči - vyjadrovania sa a porozumenia reči, nie je schopná vykonávať žiadne úkony, ktoré sú trvalé. Majú za to, že dcéru je potrebné obmedziť vo sfére spôsobilosti na právne úkony, pretože ich nie je schopná vykonávať. Majú naliehavý právny záujem na takomto obmedzení, pretože dcéra už je dospelá, už nie sú jej zákonní zástupcovia a na vykonávanie úkonov, ktoré sa jej týkajú alebo môžu týkať - konanie pred štátnymi orgánmi, súdmi, úradmi sociálnych vecí a rodiny, v banke na iných úradoch, pri disponovaní s majetkom, potrebuje zástupcu - opatrovníka, aby neboli poškodené alebo ohrozené jej práva. Najlepšie je vie za stupovať navrhovateľka, pretože to doposiaľ aj robila, a preto navrhuje za opatrovníka seba.

2. Uznesením č.k. 9Ps/20/2018 - 11 zo dňa 21.08.2018, právoplatným a vykonateľným dňa 12.09.2018 súd ustanovil O. K., V.. XX.XX.XXXX za procesného opatrovníka pre konanie otca I. K..

3. Uznesením č.k. 9Ps/20/2018 - 17 zo dňa 21.09.2018, právoplatným a vykonateľným dňa 26.09.2018 súd v konaní ustanovil znalca R.. T. Q. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) a sexuológia, bytom Ž., C.. E. Č.. XX/XXX.

4. Na pojednávaní konanom dňa 14.03.2019 boli prítomní navrhovateľka, procesný opatrovník, znalec, okresná prokurátorka a O. K..

5. Súd vykonal dokazovanie:

- výsluchom navrhovateľky, procesného opatrovníka, znalca, okresnej prokurátorky,
- rodným listom O. K.,
- lekárskeým posudkom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny R. zo dňa 30.10.2015,
- správou R.. Y. N. zo dňa 1.6.2018,
- znaleckým posudkom R.. T. Q. č. XXX/XXXX.

a zistil tento skutkový stav:

6. Súd sa oboznámil so znaleckým posudkom č. XXX/XXXX zo dňa 07.12.2018 R.. R.. T. Q. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) a sexuológia. Znalec vyhotovil znalecký posudok na základe znaleckého vyšetrenia, štúdia spisovej a zdravotnej dokumentácie. Vyšetrovaná trpí vážnou duševnou poruchou v pravom slova zmysle - ťažkým stupňom duševnej zaostalosti. Jej mentálny vek približne zodpovedá úrovni mladšieho batolaťa. Príčinou poruchy je vrodená vývinová chyba mozgu. Nie je schopná samostatnej existencie, vyžaduje trvalý, 24 hodinový dozor a opateru zo strany druhých osôb. Vážna duševná porucha má trvalý charakter. Nepozná žiadne právne úkony, ktoré by s ohľadom na svoj zdravotný stav bola schopná robiť.

7. Znalec na pojednávaní uviedol, že znalecký posudok v tejto veci som vypracoval v decembri 2018, od toho času mu nie sú známe žiadne nové skutočnosti a ani nie je možné žiadne takéto skutočnosti predpokladať, preto sa v plnom rozsahu pridržiava záverov znaleckého posudku. Z toho podstatného, O. K. trpí vážnou duševnou poruchou, pretože došlo u nej pri vývine k vrodenej vývojovej chybe mozgu. Táto duševná porucha je veľmi ťažká, je to vlastne duševná porucha trvalá, je neliečiteľná. Oficiálne sa to volá ťažký stupeň duševnej zaostalosti. Nie je vlastne schopná samostatne existovať, musia sa o ňu starať rodičia alebo blízke osoby 24 hodín denne, takže predpoklad zmeny do budúcnosti nie je žiadny, je to stav trvalý a vlastne následkom toho svojho stavu nie je schopná vykonávať žiadne právne úkony. Takže čo sa týka prípadného obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, odporúča obmedziť v akomkoľvek potrebnom rozsahu, prípadne v maximálnom možnom rozsahu. Čo sa týka aj schopnosti pochopiť obsah tohto konania, tak to nechápe a čo sa týka možnosti vzhľadnutia, je ju možné vzhliadnuť bez ujmy na jej zdravotnom stave.

8. Navrhovateľka uviedla, že na podanom návrhu trvá. Pridržiava sa svojho písomne podaného návrhu a žiada, aby mu súd v jej požadovanom rozsahu aj vyhovel.

9. Procesný opatrovník uviedol, že s daným návrhom súhlasí. Rovnako súhlasí s tým, aby manželka bola ustanovená aj po rozhodnutí súdu za opatrovníka ich dcéry.

10. Okresná prokurátorka uviedla, že sa rovnako stotožňuje s podaným návrhom a navrhuje, aby súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony v zmysle znaleckého dokazovania, teda v čo najširšom možnom rozsahu.

11. Z lekárskeho posudku Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny R. zo dňa 30.10.2015, vyplýva, že O. K., V. XX.XX.XXXX má anamnézu - detská mozgová obrna - kvadruspastická forma, ťažká mentálna retardácia, Dandy - Walkerov syndróm, inkontinencia moču a stolice. Miera funkčnej poruchy 80 %.

12. Zo správy R.. Y. N., detská neurologická ambulancia zo dňa 01.06.2018 vyplýva, že O. K., V. XX.XX.XXXX je od narodenia pravidelne sledovaná, má anamnézu - detská mozgová obrna - kvadruspastická forma, ťažká mentálna retardácia, Dandy - Walkerov syndróm, onkontinencia moču a stolice. Z neurologického hľadiska je stav nemenný a nepredpokladá sa zlepšenie klinického neurologického nálezu.

13. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

14. Podľa § 27 ods. 2, 3 OZ, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

15. Podľa § 28 OZ, ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

16. Podľa § 243 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

17. Podľa § 243 ods. 2 CMP, súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

18. Podľa § 244 CMP, súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

19. Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

20. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

21. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

22. Podľa § 274 ods. 2 CMP, v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

23. Podľa § 277 ods. 1 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

24. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd jednoznačne k záveru, že vyšetovaná O. K. trpí duševnou chorobou, ktorá nie je len prechodného charakteru, v dôsledku čoho nie je schopná robiť v súčasnosti žiadne právne úkony, preto ju súd obmedzil spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá na nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom, robiť právne úkony majetkovoprávnej povahy, uzatváranie kúpnych zmlúv, spotrebiteľských zmlúv, zmlúv o pôžičke, darovacích zmlúv alebo akýchkoľvek iných zmlúv majetkovoprávnej povahy, taktiež zastupovať sa pred orgánmi verejnej moci a verejnej správy, pri doručovaní a preberaní písomností, pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a pri poskytovaní sociálnych služieb alebo pomoci. Uvedené mal súd jednoznačne preukázané prioritne zo záverov znaleckého dokazovania nariadenom v tomto konaní, ale aj zo správy R. Y. N., neurológ, z lekárskeho posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R., z výsluchu navrhovateľky, procesného opatrovníka, menovanej a znalca. Súčasný zdravotný stav O. K. je už od narodenia. Trpí detskou mozgovou obrnou - kvadruspastická forma, ťažká mentálna retardácia, Dandy - Walkerov syndróm, inkontinencia moču a stolice. Je pripútaná na lôžko (prípadne na vozík), nie je schopná sa hýbať, rozprávať. Všetky úkony jej pomáhajú robiť rodičia. Je odkázaná na 24 hodinovú starostlivosť. Súd sa v konaní pokúsil o výsluch menovanej, ale rozhovor nie je možné uskutočniť, nerozpráva, len vydáva zvuky.

O. K. vzhľadom na svoj zdravotný stav nie je schopná robiť akékoľvek právne úkony a to aj z fyzického hľadiska. Súd ju obmedzil v čo najširšom rozsahu, keďže nevie o žiadnom úkone, ktorý by bola schopná urobiť.

26. Súd za opatrovníka osobe obmedzenej spôsobilosti na právne úkony ustanovil jej matku O. K., V.. XX.XX.XXXX, nakoľko mal za to, že je to jedna z jej najbližších osôb a svoje povinnosti a práva z tejto funkcie bude vykonávať v jej záujme. S ustanovením za opatrovníka súhlasil.

27. Súd štátu nepriznal náhradu trov konania, keďže ich v zmysle § 251 ods. 1 CMP platí.

28. O trovách konania ostatných účastníkov súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, kedy žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolať treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).